

Lege pentru modificarea și completarea Legii asistenței sociale nr.292/2011

Propunerea legislativă de față urmărește modificarea și amendarea Legii asistenței sociale nr.292/2011 pentru o reglementare detaliată a consultării și a structurilor comunitare consultative care se înființează la nivel local, astfel încât acestea să faciliteze furnizarea eficientă și integrată a serviciilor sociale. Prin amendamentele propuse la Legea nr.292/2011, propunerea legislativă de față contribuie indirect la o creștere a capacității de angajament a comunității locale în soluționarea problemelor cu care se confruntă grupurile vulnerabile, ceea ce poate avea ca efect întărirea coeziunii sociale.

Structurile comunitare consultative au apărut începând cu anul 2005 sub efectul Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Astfel în unele unități administrativ teritoriale, mai cu seamă la nivel de comune s-au constituit asemenea structuri de consultare pentru soluționarea unor cazuri ce privesc drepturile copilului. Ulterior, prin Legea asistenței sociale nr.292/2011 s-a dat o definiție structurilor comunitare consultative pentru toate grupurile vulnerabile, dar legiuitorul nu a oferit o reglementare detaliată a acestor structuri.

Potrivit art.6 lit.nn) din Legea asistenței sociale nr.292/2011, modificată, „*structurile comunitare consultative reprezintă asocierea formală sau informală a unor oameni de afaceri locali, preoți, cadre didactice, medici, consilieri locali, polițiști, alți membri ai comunității, în vederea sprijinirii autorităților administrației publice locale și furnizorilor de servicii sociale în soluționarea nevoilor de servicii sociale ale comunității*”.

Definiția legală reprodușă mai sus conține erori în ceea ce privește conceptul de consultare publică și natura juridică a unei structuri comunitare consultative. De asemenea, definiția limitează sfera subiectelor de drept care pot participa la o consultare publică.

Apreciam că o structură comunitară consultativă este cadrul formal de angajament civic în care se realizează o consultare publică. Structurile comunitare consultative nu sunt „asocieri formale sau informale”. Sub aspect legal, „asocierile informale” nu își găsesc consacrare în nici un sistem de drept. Nu există „asocieri informale” care să fie reglementate, în schimb asemenea asocieri există în sfera relațiilor sociale, potrivit unor norme cutumiare. De asemenea, „asocierile formale”, care în sistemul dreptului civil există sub formă persoanelor juridice fără scop lucrativ sau cu scop lucrativ au alte obiective comparativ cu consultările publice. Acestea din urmă nu sunt persoane juridice sau societăți oculte *per se*, ci sunt procese ce facilitează schimbul de informații și opinii într-o temă socială anume sau în politici publice. Pe de alta parte, consultarea este un proces prin care se realizează schimbul de informații și opinii între reprezentanții unei autorități publice și parti interesate din societate.

Dacă limităm sfera consultării la cadrul Legii nr.292/2011 această privește modul în care se furnizează servicii sociale, sub aspectul coordonării și integrării lor, a eficienței și calității, așa cum poate avea legătură cu politicile publice de interes local, cum sunt evaluări ale serviciilor sociale, programe și proiecte în asistența socială care se aplică în comunitatea locală.

În propunerea legislativă de față am clarificat conceptul de consultare publică și separat pe cel de structura comunitară consultativă, din perspectiva juridică.

Privită că proces, consultarea publică este schimb de informații și opinii între două sau mai multe subiecte de drept cu privire la politici publice sau furnizarea de servicii.

Consultarea publică poate apărea de sine stătător în relațiile dintre o autoritate publică și reprezentanții unei comunități locale sau naționale în sfera politicilor publice sau a furnizării serviciilor publice sau poate apărea integrată în dialogul social care cuprinde informarea, consultarea și negocierea, așa cum există în Legea dialogului social nr.62/2011 sau în Convenția nr.144 a Organizației Internaționale a Muncii (C144-1976). Însă acestea privesc o altă sferă de relații sociale decât asistența socială. În cazul Legii nr.292/2011 s-a făcut o disociere între consultare și dialogul social, ținându-se cont de obiectivele urmărite și de o realitate existentă în comunitățile locale în ceea ce privește asistența socială. De aceea, legiuitorul nu a reglementat dialogul social, ci a preferat să se rezume la consultare publică.

În propunerea legislativă de față, am avut în vedere numai consultarea și ca atare am definit de sine stătător acest concept, astfel încât să existe coerență și unitate terminologică cu alte acte normative din România și totodată să fie realizat pe deplin scopul legii. De asemenea, am definit distinct cadrul formal în care se desfășoară consultarea publică, care în Legea nr.292/2011 apare sub sintagma „structura comunitară consultativă”. În acest mod, considerăm că se elimină orice confuzie între consultarea ca proces, cu forma de organizare a consultării.

Pe de altă parte, propunerea legislativă de față urmărește ca printr-o reglementare detaliată și coerentă a structurilor comunitare consultative acestea să constituie un suport pentru furnizarea integrată a serviciilor sociale. De altfel, propunerea legislativă de față fixează sfera de competență a structurilor comunitare consultative, astfel încât acestea să sprijine autoritățile administrației publice locale și furnizorii de servicii sociale acreditați în soluționarea nevoilor de servicii sociale ale comunității. În practică, deseori o persoană vulnerabilă sau un grup vulnerabil au nevoie de furnizarea integrată a serviciilor sociale și de combinarea și integrarea acestora cu alte servicii care după natura lor implică un anumit grad de specializare, precum serviciile medicale, de educație, formare profesională, ocupare, ordine publică, cultură. Cele din urmă se furnizează în bloc sau numai în parte, în funcție de planul individual de intervenție pentru o persoană vulnerabilă.

De aceea, obiectivul unei structuri comunitare consultative este, ca prin schimbul de informații și opinii pe care îl facilitează, să sprijine indirect furnizarea integrată a serviciilor de care are nevoie o persoană vulnerabilă. Integrarea serviciilor sociale cu alte servicii își găsește suport chiar în art.5 lit. p) din Legea asistenței sociale nr.292/2011 care consacră principiul complementarității și abordării integrate. Potrivit acestui principiu, „serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural”. Cu toate acestea, în practică această condiție legală nu este îndeplinită, iar furnizarea serviciilor sociale se face fragmentar. Pe cale de consecință, scopul și obiectivele unei structuri comunitare consultative este că reprezentanții autorităților administrației publice locale și reprezentanții furnizorilor de servicii sociale sau a altor servicii să se informeze reciproc și să-și integreze intervențiile, în funcție de nevoile unei persoane vulnerabile. În propunerea legislativă de față, este definit scopul structurilor comunitare consultative și sunt enumerate obiectivele urmărite, astfel încât să se realizeze atât integrarea serviciilor sociale, cât și posibilitatea măsurării și ajustării furnizării acestor servicii pe bază de eficiență și eficacitate.

Separat de necesitatea de a redefini structurile comunitare consultative, apreciem că este oportună reglementarea modului de constituire și funcționare a acestora. În prezent nu există prevederi detaliate în legătură cu organizarea structurilor comunitare consultative decât în Legea nr.272/2004. Legea nr.292/2011 deși extinde aria consultării publice la toate persoanele vulnerabile, nu detaliază înființarea, organizarea și funcționarea acestora. De aceea, considerăm că este nevoie de o normă generală care să reglementeze nu doar înființarea, ci și funcționarea unor asemenea structuri de consultare pentru toate grupurile vulnerabile, precum persoane aflate în sărăcie, persoane cu dizabilități, persoane care au nevoie de îngrijire permanentă, persoane fără educație/formare profesională, calificare și loc de muncă.

Propunerea legislativă de față prevede că structurile comunitare consultative se înființează prin decizia primarului. Structurile comunitare consultative sunt formate din mai multe subiecte de drept precum reprezentanții administrației publice locale, reprezentanții furnizorilor publici sau privați de servicii sociale acreditați, persoane din alte servicii precum cadre didactice, medici, polițiști, reprezentanții agențiilor teritoriale de ocupare a forței de muncă, direcții de cultură, la care se adaugă oamenii de afaceri locali, reprezentanții structurilor religioase, voluntari și orice alt membru al comunității, inclusiv persoane din grupuri vulnerabile.

Rolul acestor structuri este de a constitui un suport pentru furnizarea integrată a serviciilor sociale, inclusiv furnizarea integrată a serviciilor sociale cu alte servicii cum sunt educația, sănătatea, ocuparea, cultură, ordinea publică. precum și de a analiza acele procese/proceduri de lucru și protocoale de intervenție folosite de furnizorii de servicii care din practică s-a constatat că sunt ineficiente și trebuie corectate. Din acest punct de vedere, structurile comunitare consultative și autoritățile administrațiilor publice locale constituie un sprijin pentru furnizorii de servicii acreditați. De asemenea, rolul acestor structuri consultative este de a analiza planurile anuale de servicii sociale, precum și obiectivele și măsurile care pot fi incluse în programele și proiectele de asistență socială aplicabile la nivelul comunității locale, cu finanțare locală sau din fonduri europene.

În propunerea legislativă se menționează utilitatea constituirii și funcționării echipelor comunitare integrate, care cuprind un manager de caz. Acest ultim aspect, ține cont de spiritul Legii nr.292/2011 și constituie un suport în ceea ce privește modul în care trebuie să se organizeze furnizarea serviciilor sociale și a altor servicii la nivel local.

Față de cele prezentate, am inițiat prezenta propunere legislativă pe care o supunem spre dezbateră și adoptare parlamentului.

Initiator:

Lege pentru modificarea și completarea Legii asistenței sociale nr.292/2011

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art.I. - Legea asistenței sociale nr.292/2011, publicată în Monitorul Oficial al României nr.905 din 20 decembrie 2011, Partea I, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează, având următorul cuprins:

1. Art.6 lit. nn) se modifică, având următorul cuprins:

„nn) consultarea publică este un proces prin care se realizează un schimb de informații și de opinii privitor la modul de furnizare a serviciilor sociale și a altor servicii în beneficiul unei persoane vulnerabile dintr-o comunitate locală, precum și în legătură cu evaluări, programe și proiecte de asistență socială de interes local. Consultarea publică se realizează între reprezentanții autorităților administrației publice locale, pe de o parte și reprezentanții furnizorilor de servicii sociale acreditați, reprezentanții furnizorilor de educație, cultură, formare profesională, ocupare, ordine publică, la care se adaugă reprezentanții structurilor religioase cu personalitate juridică, voluntari, tineri între 18 – 24 ani, precum și persoane vulnerabile”;

2. La art. 6 se introduce lit.rr), care va avea următorul cuprins:

„rr) structura comunitară consultativă este formă de implicare comunitară prin care se realizează consultarea publică”.

3. Titlul Capitolului VIII se modifică, după cum urmează:

„Titlul VIII – Structuri comunitare consultative”

4. Art.143 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 143 (1) Structurile comunitare consultative se înființează prin hotărârea autoritatilor administrației publice locale și sunt formate din:

- a) persoane delegate de furnizorii publici sau privați de servicii sociale acreditați;
- b) persoane delegate de furnizorii de servicii medicale, educație, formare profesională și ocupare, cultură, ordine publică, precum: medici, cadre didactice, angajați din partea agenției teritoriale de ocupare a forței de muncă, angajați din direcțiile de cultură, polițiști;

- c) reprezentanții structurilor religioase cu personalitate juridică;
- d) oameni de afaceri locali, voluntari, ori reprezentanții centrelor de voluntari;
- e) tineri între 18 – 24 ani;
- f) persoane din grupuri vulnerabile;
- g) alți membri ai comunității

(2) Rolul structurilor comunitare consultative constă în facilitarea schimbului de informații și opinii între membrii săi în legătură cu:

- a) anticiparea sau identificarea apariției unei situații de risc în care se află o persoană vulnerabilă sau un grup vulnerabil;
- b) modul în care s-a realizat evaluarea factorilor de risc cu care se confruntă persoanele și grupurile vulnerabile din comunitatea locală de către furnizorii de servicii sociale acreditați, furnizorii de servicii medicale, educație, formare profesională și ocupare,;
- c) modalitatea de organizare și comunicare între primărie cu furnizorii de servicii sociale acreditați, furnizorii de servicii de servicii medicale, educație, formare profesională și ocupare, cultură, ordine publică, reprezentanții structurilor religioase cu personalitate juridică, voluntari care acordă suport furnizorilor de servicii, oameni de afaceri locali, așa cum aceștia sunt enumerați la alin.1 al acestui articol;
- d) intervenția furnizorilor de servicii sociale și a altor furnizori de servicii din sfera serviciilor medicale, educație, formare profesională și ocupare, cultură, ordine publică, într-un caz de urgență, astfel încât să se evite afectarea abilităților individuale, condiția fizică și mentală, ori nivelul de integrare socială a unei persoane;
- e) modul în care se realizează abordarea integrată în furnizarea serviciilor sociale și a altor servicii, cum sunt: sănătatea, educația, formarea profesională și ocuparea, ordinea publică, cultură;
- f) modul de constituire și funcționare a echipelor comunitare integrate, care cuprind un manager de caz, precum și furnizorii de servicii sociale și furnizorii de servicii precum cele medicale, de educație, ocupare și formare profesională, ordine publică, cultură, în conformitate cu prevederile art.5 lit.p) și art.6 lit.u) din prezența lege;
- h) modul de aplicare a planului individualizat de asistență și îngrijire, elaborat de furnizorul de servicii sociale, pentru a corecta erorile sau pentru a ajusta procedurile de lucru ale furnizorilor de servicii sociale;
- i) nevoia ajustării protocoalelor și a procedurilor de lucru între furnizorii de servicii sociale cu furnizorii altor servicii din domeniul sănătății, educației, ocupării și formării profesionale, ordinii publice, culturii;
- j) planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale;
- k) obiectivele și măsurile care pot fi incluse în programele și proiectele de asistență socială aplicabile la nivelul comunității locale, cu finanțare locală sau din fonduri europene.

5. Art.144 se modifică, după cum urmează:

„Art.144 Constituirea, organizarea și funcționarea structurilor comunitare consultative se face printr-un regulament, aprobat prin hotărârea autorităților administrației publice locale. De asemenea, consiliul local aprobă prin hotărâre, mandatul structurilor comunitare consultative, ținând cont de obiectivele acestor structuri enumerate la art.143 alin.2 din prezența lege”.

6. Art.145 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.145. - (1) Consultarea publică prin structuri înființate la nivel local se realizează într-una din următoarele forme:

- a) întâlniri publice cu o agenda prestabilită și cu un termen fixat, în baza unei notificări;
- b) ateliere de lucru, cu o agenda fixată, în baza unei notificări;

c) întâlniri pentru rezolvarea unor situații de urgență.

(2) În cazuri de urgență, consultarea se poate face între membri, fără o notificare formală și un termen prestabilit.

(3) Pentru a fi efectivă, consultarea trebuie făcută înainte de luarea unei decizii de către primar sau consiliul local”.

7. Art.146 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 146 (1) În comunitățile locale în care nu s-au constituit structuri consultative, precum și în cele în care asemenea structuri s-au înființat potrivit prevederilor Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, primarul sau consiliile locale vor proceda la identificarea părților interesate din comunitatea locală ce ar putea face parte din asemenea structuri consultative, potrivit unei metodologii aprobate prin hotărâre a guvernului. Ulterior realizării acestei identificări a părților interesate, primarul sau consiliile locale vor emite hotărâri prin care se va stabili mandatul structurii comunitare consultative.

(2) Pentru a-și îndeplini rolul pentru care au fost create, structurile comunitare consultative vor beneficia de programe de formare, cu finanțare locală sau din fonduri europene, în următoarele tematici:

a) politici publice în domeniul asistenței sociale;

b) dezvoltarea capacității instituționale, în ceea ce privește constituirea, funcționarea și competențele structurii comunitare consultative, așa cum acestea sunt enumerate al art.143 alin(2) din prezența lege;

c) furnizarea serviciilor publice integrate;

d) monitorizarea și evaluarea serviciilor sociale.

(3) Alocarea resurselor financiare necesare funcționării structurilor comunitare consultative se hotărăște de către consiliul local”.

8. Capitolul VIII actual din lege se renumerează și devine Capitolul IX, cu următorul cuprins:

„Capitolul IX - Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 147 (1) Actele administrative emise de autoritățile administrației publice centrale și locale privind acordarea beneficiilor de asistență socială și furnizarea serviciilor sociale pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ, în baza condițiilor prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Dacă beneficiarul serviciului social se consideră nedreptățit de modul de furnizare a serviciilor sociale, astfel cum a fost acesta stabilit conform clauzelor din contractul de furnizare de servicii sociale, se poate adresa instanței judecătorești competente pentru soluționarea litigiilor în legătură cu acordarea serviciilor sociale.

(3) Cererile adresate instanței de contencios administrativ sau oricărei alte instanțe judecătorești pentru soluționarea litigiilor în legătură cu dreptul sau cu acordarea măsurilor de asistență socială se soluționează cu celeritate.

(4) Acțiunile, căile de atac și actele procedurale în legătură cu soluționarea litigiilor având ca obiect drepturi sau obligații prevăzute de prezenta lege sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 148 Personalul implicat în acordarea serviciilor sociale răspunde, în condițiile legii, disciplinar, patrimonial, contravențional sau penal, după caz.

Art.149 (1) Convențiile încheiate între consiliile locale și organizații neguvernamentale, unități de cult recunoscute în România ori alte persoane fizice sau juridice, în baza prevederilor art. 12 din

Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, aflate în derulate la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și care nu au fost renegociate după intrarea în vigoare a Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare, se renegociază în conformitate cu prevederile legale în vigoare, într-un termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.
(2) Convențiile prevăzute la alin. (1) sunt valabile pentru perioada pentru care au fost încheiate.

Art. 150 (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- a) Legea nr. 47/2006 privind sistemul național de asistență socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 239 din 16 martie 2006;
- b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 118/1999 privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 30 iunie 1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 366/2001, cu modificările ulterioare”.

Art. II – În termen de 30 zile de la adoptarea prezentei legi, Ministerul Muncii și Justiției Sociale elaborează norme metodologice cu privire la înființarea și funcționarea structurilor comunitare consulative, pe care Guvernul României le aprobă prin hotărâre.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.